

Notatka ze spotkania „Wspólnie o międzykulturowości” o wsparciu osób migranckich i uchodźczych - 17 listopada 2023 - Zoom

17 listopada 2023 r. odbyło się trzecie z cyklu spotkań sieciujących organizacje i osoby działające w obszarze dialogu międzykulturowego „Wspólnie o międzykulturowości”.

Tadeusz Mincer (FEPS) przedstawił temat spotkania i ideę cyklu Wspólnie o Międzykulturowości - spotkań sieciujących organizacje społeczne i instytucje, wspólnego działania Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego (WCRS) oraz organizacji: Fundacji na Rzecz Studiów Europejskich (FEPS) i Dolnośląskiej Federacji Organizacji Pozarządowych (DFOP). Przedstawił agendę spotkania i ideę hydeparku - czyli czasu na dyskusje, ogłoszenia i głosy od osób uczestniczących.

Dorota Feliks (WCRS) przywitała gości, podziękowała za obecność i zaangażowanie zarówno przedstawicieli/lek organizacji jak i instytucji miejskich, wskazując ważność kontaktów i współpracy międzysektorowej we Wrocławiu.

Joanna Kot (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu - MOPS) przedstawiła działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie wsparcia osób z Ukrainy, ale też przedstawicieli innych nacji m.in. Mołdawii, Białorusi, Rosji, Afganistanu i innych. Adresatem działań są osoby z doświadczeniem migracji, uchodźstwa, w tym dzieci, rodziny, osoby dorosłe. Komórką wyspecjalizowaną w działaniach jest Zespół ds. Osób w kryzysie Bezdomności i Uchodźców, ale pozostałe komórki MOPS są aktywnie włączane w zależności od potrzeb.

Pani Joanna scharakteryzowała liczbowo i wyszczególniła dynamikę działań skierowanych do obywateli Ukrainy, m.in. wydawania świadczeń finansowych i rodzinnych, opieki na dziećmi (w zakresie sprawowania pieczy zastępczej, opieki w placówkach opiekuńczych, wsparcia osób z niepełnosprawnością (m.in. dokumentacja i orzeczenia o niepełnosprawności), pomocy społecznej (np. dożywianie w placówkach edukacyjnych, zasiłki stałe i celowe), a także usług opiekuńczych.

Działania MOPS w partnerstwie z UNICEF oscylują wokół wspierania dzieci i rodzin z osobą z niepełnosprawnościami, przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, wsparcia psychologicznego, a także wsparcia aspirantów pracy socjalnej i koordynatorów opiekunów tymczasowych. Pani Joanna zwróciła uwagę na przeprowadzone badanie z kobietami ukraińskimi, które służyło zidentyfikowaniu różnic międzykulturowych w postrzeganiu doświadczenia przemocy, aby pracownicy mogli dostosować narzędzia i lepiej pomagać.

Wspomniano też o Programie Mieszkaniowych dla osób z Afganistanu, a także współpracy z organizacjami społecznymi m.in. Stowarzyszeniem Nomada, które na zlecenie prowadzi mieszkanie interwencyjne dla osób z doświadczeniem migracji. Zadaniem wrocławskiego MOPSu jest też realizacja **Indywidualnego Planu Integracji osób objętych ochroną międzynarodową** (obecnie 207 osób) w zakresie asysty w administracji, codziennych sprawach, nauki języka polskiego itp.

Działania MOPS są szczegółowo opisane w prezentacji będącej załącznikiem do notatki.

Bartłomiej Bajak, dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, przedstawił pokrótce chronologię wydarzeń i dynamikę zabezpieczeniem miejsc noclegowych dla uchodźców przybyłych z Ukrainy po 24 lutego 2022. Na zlecenie Wojewody Dolnośląskiego przygotowano miejsca czasowego pobytu, z których część funkcjonuje dalej w perspektywie długoterminowej. W najintensywniejszej dobie dostępnych było ok. 3500 miejsc, z czego było zajętych 2800. Dziś (listopad 2023) działają we Wrocławiu trzy ośrodki zakwaterowania. Przystanek Grochowa przyjmuje nowe osoby, zgodnie z potrzebami - w tym również osoby w ramach relokacji z całego województwa. Obecne funkcjonowanie ośrodków zabezpieczone, jest zgodnie z Decyzją Wojewody na mocy specustawy do 4 marca 2023.

Do daty granicznej w swojej wypowiedzi odniósł się **dyrektor Departamentu Spraw Społecznych UMW, Bartłomiej Świerczewski**, zapewniając, że żadna osoba we Wrocławiu nie pozostanie bez potrzebnego wsparcia. Trwają rozmowy z operatorami ośrodków oraz pozostałymi departamentami w zakresie działań służących wspieraniu procesów usamodzielniania się osób mieszkających w ośrodkach. Jednocześnie wskazał na oczekiwania związane ze zmianą polityczną na szczeblu centralnym, które są szansą na zmianę nastawienia wobec uchodźców z różnych krajów (nie tylko Ukrainy) oraz wprowadzenie niezbędnych regulacji.

Ewa Żmuda, zastępca dyrektora Wrocławskiego Centrum Integracji (WCI), wymieniła działania Centrum jako wcześniejszego operatora ośrodka Pancernik (wspólnie z Wrocławską Spółdzielnią Socjalną), oraz realizację działań statutowych z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej, z których korzystać mogą również osoby nowo przybyłe. Wsparcie to jest wieloaspektowe - obejmuje m.in. konsultacje psychologiczne, doradztwo zawodowe, kursy zawodowe np. obsługa komputera. WCI prowadziło też projekt zawodowy dla kobiet z Ukrainy służący zdobyciu kwalifikacji opiekuńczych (monitoring wskazuje, że 70% utrzymuje zatrudnienie w zakresie opieki nad dziećmi). Pani Ewa opowiedziała też o projekcie Wrocław na Językach Świata ([link](#)), który od 2016 roku objął ponad 1500 wolontariuszy oraz 5000 osób chcących uczyć się języka polskiego. W samym 2023 zgłosiło się 155 wolontariuszy, oraz prawie 800 uczniów z 35 krajów.

Anna Boduszek (Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UMW) opowiedziała o kluczowych działaniach po lutym 2022, m.in. wspieraniu punktów medycznych w miejscach noclegowych i wyposażaniu ich w leki dostępnych bez recepty, współpracy z izbą aptekarską i realizowaniu recept finansowanych przez gminę Wrocław, zapewnieniu tłumaczeń podczas wizyt w kontakcie ze szpitalami i tłumaczenie dokumentacji medycznej (realizowane ze wsparciem UNICEFu). Do dużego obszaru potrzeb należało udzielanie wsparcia psychologicznego w punktach noclegowych, poradniach itd. we współpracy z NGO (m.in. Kalejdoskop Kultur). Wsparciem psychologicznym objęto około 800 beneficjentów w ramach konsultacji, grup wsparcia, warsztatów.

Lesya Savytska (Fundacja Kalejdoskop Kultur) przedstawiła działania Fundacji w zakresie projektów dla mniejszości narodowych i etnicznych (projekt KOMM), edukacji i superwizji asystentów międzykulturowych i wsparcia psychologicznego dla uchodźców/czyń zarówno w centrach: Miejsce Otwarte i Klaster Hubska 7, jak i szkołach, ośrodkach zakwaterowania. Prowadzone były też warsztaty Pierwszej Pomocy Psychologicznej w zakresie podstawowych kompetencji rozpoznawania potrzeb i udzielania wsparcia emocjonalnego osobie w kryzysie.

W załączeniu do notatki znajduje się prezentacja przedstawiająca działań. Kontakt z Kalejdoskopem Kultur: lesya@kalejdoskopkultur.pl

O działaniach **Fundacji NON LICET**, której głównym celem jest wsparcie dzieci i rodzin dotkniętych przemocą i przestępstwami, opowiedziała **Agnieszka Świętczak**. W przestrzeniach Fundacji oferowane jest różnorodne wsparcie; w Centrum Pomocy Dzieciom (Grabiszyńska 35-39 B) - bezpłatna pomoc psychologiczna, medyczna i prawna, a w Bezpiecznej Przystań (Stalowa 6A) organizowane są kreatywne warsztaty dla dzieci i przestrzeń odpoczynku dla samotnych mam. Z oferty Fundacji mogą korzystać osoby bez względu na narodowość czy pochodzenie. Kontakt: Centrum Pomocy Dzieciom- cpd@nonlicet.pl, tel. 572 014 532.

Vitalina Kihim z wrocławskiego oddziału Centrum Praw Kobiet (CPK) opowiedziała o szeregu działań wspierających w integracji, adaptacji i edukacji - w tym: infolinia dla kobiet w potrzebie, konsultacje psychologiczne, tematyczne, zajęcia języka polskiego, doradztwo zawodowe, finansowe, spotkania dot. opieki medycznej (zwłaszcza ginekologicznej). Kontakt: vitalina.kihim@cpk.org.pl

Teo Łagowska (Stowarzyszenie Kultura Równości) opowiadał o tym, że osoby LGBTQiA+ z doświadczeniem migracji/uchodźstwa są krzyżowo zagrożone wykluczeniem, dlatego działania Kultury Równości w lutym 2022 zaczęły się od „wmieszania się w wolontariacki tłum” z tęczowymi emblematami, by móc wzbudzić zaufanie i poczucie sojusznictwa. W ramach różnych projektów było prowadzone mieszkanie interwencyjne, nauka języka polskiego, wsparcie psychologiczne i prawne, a także działania zapewniające wsparcie okołomedyczne. Ważne są też działania integracyjne, grup wsparcia ([link](#)) oraz warsztaty antydyskryminacyjne i WenDo. Kontakt w razie pytań dotyczących wsparcia osób LGBTQ+ z Ukrainy: anna.smarzynski@kulturarownosci.org & oleksandra.maltseva@kulturarownosci.org

Alina Szeptycka - przewodnicząca Wrocławskiej Rady ds. Równego Traktowania, wspomniała o potrzebie i praktyce podejścia interseksjonalnego w widzenia klientów czy beneficjentów jako osób o różnych tożsamościach, afiliacjach. Kluczowe jest działanie na rozpoznanych potrzebach, współpraca i wiedza o zasobach własnych w mieście. Jako pełnomocniczka Pani Alina współpracuje z MOPSem przy szkoleniu asystentek rodzinnych w temacie osób LGBTQ+. Powstaje na portalu www.wroclaw.pl przestrzeń Wrocław Miasto Równości, gdzie znajdują się informacje o instytucjach i organizacjach działających na rzecz równości, do której uczestnicy/czki spotkania będą zaproszeni. Kontakt: alina.szeptycka@um.wroc.pl & [FB Rada ds. Równego Traktowania](#)

W drugiej części spotkania zaproszono uczestników do dyskusji, refleksji, a także do podzielenia się informacjami o dodatkowych, być może mniej znanych, formach wsparcia osób migranckich i uchodźczych.

Fundacja Imago, zajmująca się wsparciem kobiet w ciąży i dzieci w ramach Wczesnej interwencji zaprosiła uczestników do słuchania debaty w Parlamencie Europejskim o dostępności na temat wsparcia rodzin uchodźców z Ukrainy z dziećmi.

- Spotkanie odbędzie się online 29 listopada w godzinach 14-16 w języku angielskim z tłumaczeniem na język ukraiński.
- Link do zapisów: <https://www.easped.eu/events-detail/supporting-ukrainian-refugee-children-building-inclusive-early-childhood-intervention-systems/>

Karolina Patrzalek (Stowarzyszenie Edukacji Krytycznej) zaproponowała organizacjom rozmowę na temat wsparcia dzieci, które funkcjonują poza polskim systemem edukacji - wyrażając potrzebę wdrożenia działań mających zapobiec izolacji środowiskowej. Stowarzyszenie w Centrum Aktywności Tarnogaju CAT (ul. Gazowa) prowadzi działania międzykulturowe - w tym: Osiedlowego Muzeum Wielokulturowości ([link](#))

W dalszym toku dyskusji wskazywano wyzwania, zjawiska i propozycje narzędzi związane z integracją:

- potrzeba działań z młodzieżą, dziećmi, kobietami, np. poprzez zajęcia sportowe (gra w siatkówkę - fajne narzędzie. (Mikołaj Bakhur- Fundacja Początek - Jelenia Góra)
- potrzeba komunikacji i sieciowania w regionie (poza ośrodkiem wrocławskim) (Fundacja Początek)
- kwestie związane z sytuacją seniorów i osób starszych, zwłaszcza mieszkających w miejscach zakwaterowania, z uwagi na niskie emerytury ukraińskie, brak możliwości podjęcia pracy i trudności w legalizacji pobytu zwłaszcza po 4 marca (brak celu związanego z zatrudnieniem) (Daria Mymka, WroMigrant, WCRS)
- tematy: nadużyć na rynku pracy, kwestie bezpiecznego zakwaterowanie poza ośrodkami zakwaterowania, dyskryminacja na rynku wynajmu, dostęp do podstawowych usług, zapewnienie współpracy i kontaktu między migrantami a społecznością - będą poruszane na spotkaniu 1 grudnia dot. Joint Protection Analysis (zaproszenie zostanie wysłane) (Paulina Maciak, Danish Refugee Council)

W dalszej części dyskusji zwrócono uwagę szczególnie na postawę społeczeństwa przyjmującego i relacje pomiędzy sąsiadami i związane z tym potrzeby, wyzwania i szanse:

- potrzeba włączenia dorastającej młodzieży funkcjonującej poza polskim systemem edukacji;
- potrzeba mainstreamingu usług publicznych, czyli dostępności dla wszystkich mieszkańców niezależnie od kraju pochodzenia;
- trudność z uchwyceniem zmienności nastawienia społeczeństwa polskiego do uchodźców/migrantów z uwagi na punktowość badań, ale też świadomość, że nastawienie zmieniło się od 2022;
- szansa na zagospodarowanie gotowości do zaangażowania w życie społeczne Wrocławia i postawę obywatelską wśród nowych mieszkańców i mieszkanki (wg wyników badań Życie we Wrocławiu - [link](#))
- możliwości rozwoju dla migrantów/ek chcących zaangażować się w działania obywatelskie- projekt FEPS Active Migrants/ Aktywni Migranci zapewnia godziny mentorskie i wsparcie przy np. planowaniu działań; propozycja osobnego spotkania o sposobach docierania do osób migranckich/ obcojęzycznych - dla chętnych [kontakt t: t.mincer@feps.pl](mailto:t.mincer@feps.pl)

Na końcu spotkania zaproszono uczestników/czki na spotkanie Wspólnie o Międzykulturowości 13 grudnia na żywo.

